

Alotmajska pogodba v slovenskem pravnem redu in sodni praksi

Dejan Valentincič⁶

Povzetek

V preglednem članku predstavljamo instrument alotmajske pogodbe, to je pogodbe, ki je v obdobju množičnega turizma zelo pomembna. S takšno dvostransko, pisno, obvezno in odplačno pogodbo se hotelir zavezuje, da bo v določenem terminu dal turistični agenciji na razpolago dogovorjeno število ležišč, zagotavljal gostinske storitve osebam, ki mu jih bo poslala agencija, njej pa plačal predvideno provizijo. Ob tem pa se turistična agencija zavezuje, da se bo trudila zasesti določeno število ležišč oziroma, da bo hotelirja pravočasno obvestila, če jih ne bi bilo mogoče zasesti. Poleg tega se zavezuje tudi, da bo hotelirju plačala za opravljene storitve in izkoriščene hotelske zmogljivosti. V prispevku predstavljamo, kako je alotmajska pogodba urejena v slovenskem pravnem redu ter ali je pogost predmet sodnih sporov na slovenskih sodiščih. Preko tega ugotavljamo, ali je to dobro urejen pravni instrument ter kako deluje v praksi.

⁶ Dejan.valentincic@fuds.si.

Ključne besede: alotmajska pogodba, turizem, nočitve, gostinske storitve, sodna praksa.

Abstract

This article presents the instrument of allotment contract, i.e. a very important contract in the time of mass tourism. This two sided, written, obligatory and pay off contract binds the hotelier to offer the tourist agency certain amount of beds and catering in specific time for the guests sent to it by the agency. The hotelier is obliged to pay the provision to the tourist agency. At the same time the tourist agency is obliged to do its best to fill certain amount of beds or in case this will not be possible to inform the hotelier in time. Besides the tourist agency is obliged to pay the hotelier for the service. The article presents the regulation of the allotment contract in Slovenian legal order and the frequency of the proceedings about allotment contract at Slovenian courts. Doing this we are trying to find out if the instrument of the allotment contract is well regulated and how it functiones in the practice.

Key words: allotment contract, tourism, lodging, catering, judgements.

Uvod

Z nastopom množičnega turizma se je vedno bolj kazala potreba po stabilnejši ureditvi razmerja med gostincem in turističnim agentom, da so organizatorji lahko začeli pripravljati programe potovanj vnaprej, glede na predvidevanja o interesu potencialnih potnikov za obisk določenih turističnih destinacij. V nasprotnem primeru bi se organizatorju lahko takoj zgodilo, da bi za posamezen program dobil dosti potnikov, a ga ne bi mogel izpolniti zaradi premajhnih hotelskih kapacitet. Za ureditev teh vprašanj so bili potrebni predhodni dogovori in to pomeni začetek turističnih pogodb. Turistične pogodbe lahko razdelimo v tri skupine: pogodbe na podlagi zahtevane in potrjene rezervacije, alotmajske pogodbe in pogodbe o zakupu gostinskega objekta. Obligacijski zakonik med temi pogodbami ureja samo alotmajsko pogodbo, za katero v tem delu predstavljamo kako je urejena v slovenskem pravnem redu in na podlagi sodnih sporov, ki so prišli do višjih sodišč Republike Slovenije ugotavljamo, koliko učinkovit in precizno določen je ta instrument.

Opredelitev pojma

Alotmajska pogodba je pogodba, s katero se gostinec⁷ zavezuje, da bo turistični agenciji v določenem časovnem obdobju zagotovil dogovorjeno število ležišč v določenem objektu ter potrebne gostinske storitve osebam, ki mu jih bo poslala turistična agencija⁸ in ji plačal določeno provizijo (Puharič 2004: 257). Ob tem se turistična agencija zavezuje, da si bo prizadevala, da bo zasedla določeno število gostinčevih ležišč oz. ga bo obvestila, če njeni potniki ne bodo mogli dopotovati. Poleg tega se turistična agencija obvezuje tudi, da bo gostincu plačala vse opravljene storitve in izkoriščene hotelske možnosti. Če ni bilo v alotmajski pogodbi določeno drugače se šteje, da so gostinske zmogljivosti za nastanitev dane turistični agenciji za eno leto (Ibid).

Značilnost alotmajske pogodbe je torej, da gost kot uporabnik storitev ni pogodbeni stranka.

Po svoji obliki je alotmajska pogodba imenska, pisna, dvostransko obvezna in odplačna pogodba (Ibid).

⁷ Kot gostinca tukaj označujemo vsakega prenočitvenih zmogljivosti. Pri alotmajski pogodbi je pojem gostinca ožji kot pri Zakonu o gostinstvu, saj ta poleg ponudnika nastanitve gostov označuje tudi ponudnika priprave jedi in pijač (Juhart et al 2004: 772)

⁸ Pod pojem turistične agencije se uvršča tako organizatorja potovanja kot tudi posrednika (Id: 773).

Pojem alotmajske pogodbe pomeni obveznost gostinca, da bo v določenem časovnem obdobje dal na razpolago določeno število ležišč, poleg tega pa tudi nudenje gostinskih storitev osebam, ki jih pošlje agencija, zavezo turistične agencije, da si bo prizadevala zasesti gostinske zmogljivosti in plačilo določene provizije. Po vseh teh sestavinah, ki jih kot celoto vsebujejo razmerja med pogodbenimi strankami je alotmajska pogodba dobila tudi ime, saj izraz alotment pomeni porazdelitev.

Če imata obe stranki neke splošne pogoje poslovanja, ki niso navedeni v obrazcu pogodbe in se pogodba nanje tudi ne sklicuje, so kljub temu sestavni del alotmajske pogodbe. To velja če so bili, preden je bila sklenjena pogodba, splošni pogoji dostavljeni drugi pogodbeni stranki ali če je bila ta stranka z njimi kako drugače seznanjena med sklepanjem pogodbe (Ibid).

Pravni viri

Z nastopom množičnega turizma je nastopila potreba po ureditvi razmerij med potovalnimi agencijami in izvajalci storitev. Pravno je bilo potrebno urediti tako pogodbo o organiziranju potovanja kot posredniško pogodbo o potovanju. Zaradi tega so nastala mednarodna združenja potovalnih agencij. Pogodbe na mednarodni ravni so postale pomemben pravni vir za nadaljnji razvoj sklepanja tako pogodb o hotelskih storitvah v širšem smislu kot tudi posameznih alotmajskih

pogodb. Podjetja, ki se ukvarjajo s turizmom so povezana v dve pomembnejši organizaciji – Mednarodno zvezo hotelirjev in restavracij (IH&RA) ter svetovno federacijo združenj potovalnih agencij (UFTAA), obe s sedežem v Parizu. Slovenski predstavnik v organizacijah je Združenje turističnih agencij Slovenije (Juhart 2004: 773). Od leta 1963, ko sta podpisali sporazum podaljšujeta konvencijo, katere namen je kodifikacija poslovnih običajev, poleg tega se stranki podpisnici zavezujeta, da bosta pri državnih združenjih posredovali, da bi se na mednarodni ravni spoštovala določila te konvencije, dana priporočila članom in organizacijam ter včlanjenim podjetjem, da bodo pri sklepanju pogodb med člani in drugimi poslovnimi partnerji dali določbam konvencije prednost pred pravnimi predpisi druge stranke (Plavšak 1994:302). Posebne uzance v gostinstvu IH&RA in UFTAA poznajo poleg alotmajske pogodbe še pogodbo o hotelskih storitvah in agencijsko pogodbo o hotelskih storitvah. Razlikujeta se po tem, da pri drugi med skupino gostov in gostiteljem nastopa še posrednik – turistična agencija (Juhart 2004: 774).

V slovenskem pravnem redu je alotmajska pogodba urejena v Obligacijskem zakoniku (OZ) v 25. poglavju v členih od 909 do 920 (OZ-UPB1, Ur.l. RS, št. 97/07). Pred sprejetjem OZ je bila alotmajska pogodba urejena tudi v Zakonu o obligacijskih razmerjih (ZOR). Še pred tem pa so se tudi številni domači teoretiki veliko ukvarjali s pravno naravo alotmajske pogodbe. Opredeljevali so jo kot komisijsko pogodbo, pogodbo v korist tretjega, pogodbo o delu, pogodbo o zakupu hotelskih

zmogljivosti, mešano pogodbo v sestavi že omenjenih ... V ZOR je alotmajska pogodba kot nominatni kontrakt samostojna, tipična, konsenzualna, dvostransko obvezna, odplačna in formalna. Alotmajska pogodba ima posebno pravno naravo in je tako pogodba sui generis (Plavšak et al 1994: 302). Poleg tega najdemo določbe o alotmajski pogodbi še v posebnih uzancah o gostinstvu, s katerimi si nekatera podjetja pomagajo pri oblikovanju svojih poslovnih običajev. Posebne gostinske uzance poznajo le dve osnovni pogodbi – pogodbo o hotelskih storitvah in pogodbo o strežbi s hrano in pijačo. Alotmajska pogodba spada k pogodbi o hotelskih storitvah. Po 86. uzanci alotmajsko pogodbo v pisni obliki skleneta turistična agencija in gostinec na obrazcu turistične agencije ali gostinca ali v drugačni toda pisni obliki (Ur. l. RS, št. 22/95). Določbe o alotmajski pogodbi najdemo tudi v Zakonu o gostinski dejavnosti Slovenije iz leta 1986 (danes Zakon o gostinstvu, Ur.l. RS, št. 93/07 s spremembo). Zakon določa kaj se šteje za gostinsko dejavnost, kdo jo lahko opravlja in ostali minimalni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni.

Značilnosti alotmajske pogodbe in pogoji za njeno sklenitev

Alotmajsko pogodbo skleneta turistična agencija in gostinsko podjetje. Gostinsko podjetje (hotel) prevzame obveznost, da bo turističnemu podjetju (potovalni agenciji) dalo na razpolago določeno število ležišč v določenem časovnem obdobju, v določenem gostinskem objektu. Poleg tega se zavezuje tudi, da bo sprejelo za bivanje in prehrano osebe, ki jih je nanj napotila turistična agencija. Agencija si mora prizadevati zapolniti

turistične zmogljivosti, kot je bilo dogovorjeno med strankama (lahko se dogovorita npr. tudi da bo agencija garantirala popolno zasedbo gostinčevih zmogljivosti in bo gostincu nadomestila škodo, če ji to ne bo uspelo – v tem primeru ima alotmajska pogodba klavzulo "star del credere". Ta klavzula ima po svojem pomenu precej podobnosti s klavzulo "polno za prazno" pri pomorskem prevozu blaga.) Turistična agencija prejme za svoje delo (posredovanje) plačilo, gostinskemu podjetju pa je zavezana plačati ceno opravljenih storitev, če je izkoristila najete hotelske zmogljivosti. Običajno se stranki že v pogodbi dogovorita o časovni omejenosti najetja hotelskih zmogljivosti, če pa to v pogodbi ni dogovorjeno se šteje, da so nastavitvene gostinske zmogljivosti dane na razpolago za eno leto (Plavšak et al 1994: 302).

Čeprav sta pogodbeni stranki pri alotmajski pogodbi turistična agencija in hotelir, pa uporabnik storitev ni agencija, ampak gost. Gostinske storitve daje gostinec gostu, ne pa turistični agenciji, zato ima gost položaj osebe, ki je pooblaščen sprejeti turistično storitev namestitve, prehrane in drugega. Kljub temu gost ni pogodbeni stranka, ampak je pogodbeni stranka agencija, zato je le-ta dolžna plačati gostinske storitve, ki jih je naročila. Kljub temu pa turistična agencija, ki je najela gostinske storitve in poslala goste ne odgovarja za škodo, ki so jo gostje povzročili gostincu (Id: 303). Pogodba je veljavno sklenjena šele takrat, ko hotelir sprejme zahtevek turistične agencije s potrdilom o plačilu akontacije, garancije ali podobnega dokazila o sklenitvi pogodbe.

Obveznosti pogodbenih strank

Obveznosti turistične agencije

Najpomembnejše obveznosti turistične agencije so: obveščanje gostinca, prizadevanje za zasedbo hotelskih zmogljivosti, spoštovanje dogovorjenih cen gostinskih storitev ter njihovo plačilo. Agencija mora hotelirja ves čas pravočasno seznanjati z zasedenostjo dogovorjenih nastanitvenih zmogljivosti. Če agenciji ne uspe zasesti vseh najetih zmogljivosti, mora gostinca v dogovorjenih ali običajnih rokih obvestiti o tem in v obvestilu določiti rok, do katerega lahko gostinec sam oddaja tiste zmogljivosti, ki jih je prej s pogodbo dal na razpolago agenciji. Če je v pogodbi dogovorjeno, da mora agencija zagotavljati polno zasedenost gostinčevih zmogljivosti in to krši, mora povrniti škodo, ki gostincu nastane zaradi nezasedbe hotelskih zmogljivosti. Če v alotmajski pogodbi ni določbe o tem, ali vnaprej dogovorjena odškodnina zaradi neizpolnitve pogodbe vsebuje tudi plačilo nadaljnje škode, vključuje odškodnina, dogovorjena v višini polnega penziona za vsakega gosta tudi plačilo nadaljnje škode. V praksi se s posebnim dogovorom odškodnina v pogodbi zmanjša za 10 do 20 % oz. se vnaprej dogovori nadomestilo v fiksnem znesku. Ko preteče ta rok ima turistična agencija spet pravico sama zasesti najete nastanitvene zmogljivosti. Turistična agencija ponavadi plača gostincu za opravljene storitve potem, ko jih je gostinec dejansko tudi že opravil, lahko pa gostinec zahteva od agencije tudi ustrezno vnaprejšnje plačilo, t.i. plačilo na račun. Gostinec osebam, ki jih

je agencija poslala k njemu ne sme zaračunati višjih cen, kot so dogovorjene v alotmajski pogodbi ali so navedene v gostinskem ceniku. Turistična agencija mora vsem osebam, ki jih pošilja hotelirju na temelju alotmajske pogodbe osebno izročiti tudi pisno listino, imenovano turistična napotnica ali vavčer. To je neprenosna listina, ki se glasi na gostovo ime ali na skupino gostov, in ima tri funkcije (glej npr. Puharič 2004: 258):

- uporablja se kot naročilo gostincu, naj imenovani osebi zagotovi v listini navedene storitve,
- je dokazilo, da je oseba stranka turistične agencije, ki je z gostincem sklenila alotmajsko pogodbo,
- uporablja se tudi za obračun vzajemnih terjatev med turistično agencijo in gostincem.

Turistična agencija opravi plačilo hotelu šele, ko ta predloži od gosta predloženi vaučer. Vaučer ni vrednostni papir, v katerem bi bila inkorporirana terjatev za plačilo opravljenih storitev, ampak dokazna podlaga za obračun terjatev med turističnim in gostinskim podjetjem.

Pred prihodom gostov je turistična agencija dolžna poslati gostincu seznam gostov (rooming list), ki vsebuje seznam potnikov, njihov raspored po sobah in popis vseh pogodbenih storitev, zato da se gostinec lažje pripravi na prihod gostov. Vzporedno s sklenitvijo alotmajske pogodbe z gostincem turistična agencija sklene z gostom eno izmed pogodb o izkoriščanju hotelskih storitev. Običajno turistična

agencija prej sklene s potniki pogodbo o organiziranju potovanja, gostincu pa pošlje goste na podlagi sklenjene alotmajske pogodbe med gostincem in turistično agencijo (Plavšak et al 1994: 305).

Če ima turistična agencija z gostincem sklenjeno alotmajsko pogodbo mora obvezno vključiti tudi tega gostinca v svoj katalog storitev, saj je v nasprotnem primeru odškodninsko odgovorna do gostinca (Juhart 2004: 775).

Turistična agencija ima tudi obveznosti do svojih klientov. Ena najpomembnejših je, da mora klientom povedati resnične podatke o kvaliteti gostinskega objekta in o kvaliteti storitev. V nasprotnem primeru je agencija odškodninsko odgovorna svojim klientom (Ibid).

Obveznosti gostinca

Gostinec sprejema obveznost (ki je dokončna in nepreklicna), da bo v določenem času osebam, ki jih pošilja turistična agencija dal v uporabo določeno število ležišč. Gostinec je dolžan nuditi turistični agenciji dogovorjene zmogljivosti v celotnem času trajanja pogodbe. Te zmogljivosti ne morejo biti istočasno predmet alotmajske pogodbe z drugo turistično agencijo. Gostinec je dolžan osebam, ki mu jih pošlje turistična agencija, nuditi storitve na enakem nivoju kot tistim, s katerimi je sam neposredno sklenil pogodbo o gostinskih storitvah. Če so storitve

le naštete, njihova kvaliteta pa ni natančno določena, morajo storitve ustrezati normativom, ki so pričakovani glede na stopnjo kakovosti turističnega objekta. Pri medsebojnem poslovanju sta stranki alotmajske pogodbe dolžni ravnati po splošnih načelih vestnosti in poštenja. Še posebej pa je poudarjena gostinčeva obveznost, da ne sme spreminjati cen storitev (Id: 778-779). Če želi to storiti, mora o tem turistično agencijo obvestiti vsaj šest mesecev prej. Dovoljena izjema je le, če se spremeni menjalni tečaj valut, ki vplivajo na dogovorjeno ceno. Nove cene se smejo zaračunavati šele mesec dni potem, ko jih prejme turistična agencija. V primerih, ko je turistična agencija gostincu že poslala seznam gostov, ne veljajo nove cene za storitve, prav tako ne smejo imeti spremembe cen nobenega učinka za goste, za katere je gostinec že potrdil sprejetje rezervacije.

Pomembna gostinčeva obveznost je tudi plačilo provizije turistični agenciji. Provizijo mora plačati na podlagi prometa, ki ga je imel na podlagi alotmajske pogodbe. Praviloma je provizija določena v odstotkih od cene opravljenih gostinskih storitev. Če v alotmajski pogodbi ta odstotek ni določen sta dve možnosti za določitev provizije: če je način provizije določen v splošnih pogojih potovalne agencije, ima ta pravico do provizije določene na tak način, če pa agencija nima splošnih pogojev se provizija določi po poslovnih običajih. Po 89. posebni uzanci (Ur. l. RS, št. 22/95) se provizija določa v določenem odstotku od vrednosti opravljenih storitev (linearna provizija), lahko pa se provizija določa tudi v različnih odstotkih, odvisno od uporabe angažiranih zmogljivosti

(stimulativna provizija) (Puharič 2004: 259). Ob tem pa je potrebno poudariti tudi, da turistična agencija poleg provizije dobi tudi plačilo od svojih klientov za opravljene storitve. Provizijo plača gostinec za novačenje gostov, plačilo pa agencija dobi tudi od gostov za organiziranje aranžmaja (Juhart et al 2004: 774).

Odstop od alotmajske pogodbe oz. njeno prenehanje

Razlikujemo dve obliki odstopa od alotmajske pogodbe:

- začasni odstop
- odstop od pogodbe v celoti.

Navadno je poslovni odnos med turistično agencijo in hotelirjem, ki izhaja iz alotmajske pogodbe, dlje časa trajajoč. Zato je v OZ-ju poleg odstopa od pogodbe predviden tudi posebni institut začasnega odstopa od uporabe najetih nastanitvenih zmožnosti. Ni pa možnost odstopa predvidena enakopravno za obe pogodbeni stranki, saj gostinec prevzema dokončno in nepreklicno obveznost, da bo v določenem času dal v uporabo dogovorjeno število ležišč osebam, ki jih pošilja turistična agencija. Nasprotno od tega pa ima turistična agencija možnost odstopa od alotmajske pogodbe. Turistična agencija lahko odstopi začasno od uporabljanja nastanitvenih zmožnosti, brez razdrtja alotmajske pogodbe in ji tudi ni potrebno povrniti škode, ki jo je gostinec imel, če je gostincu v dogovorjenem roku poslala obvestilo o odstopu od pogodbe. Če pa

agencija odstopi brez odpovednega roka je odškodninsko odgovorna. Če v pogodbi ni določen rok za obvestilo o odstopu veljajo zanjo poslovni običaji v gostinstvu. V kolikor agencija spoštuje odpovedni rok sme od pogodbe v celoti odstopiti brez odškodninske odgovornosti (Plavšak et al 1994: 307-308). Po posebni uzanci št. 91 rok za obvestilo, da turistična agencija odstopa od uporabe najetih zmogljivosti, lahko določimo na dva načina (Ur. l. RS, št. 22/95):

- s številom dni pred prihodom posamezne skupine,
- kot določen dan za vse skupine.

Roki za odstop turistične agencije od alotmajske pogodbe so: 14 dni pred prihodom skupine v sezoni, predsezoni ali posezoni. Izven sezone pa znaša rok 7 dni. Agencija mora gostincu poslati seznam gostov pred rokom, ki je določen za odstop od uporabe njegovih gostinskih storitev (Puharič 2004: 260).

Turistična agencija se pa lahko tudi zaveže, da bo redno zasedala najete zmogljivosti. V tem primeru jamči za izpolnitev in mora plačati stroške za vse nastanitvene zmogljivosti, ki jih je najela, ne glede na to, ali so bile turistične zmogljivosti izkoriščene ali ne. V takem primeru tudi ne sme odpovedati pogodbe s predčasnim obvestilom (Plavšak 1994: 308).

Posebni tipi alotmajskih pogodb

Agencijska pogodba o hotelskih storitvah

Agencijsko pogodbo o hotelskih storitvah urejajo 54. do 85. posebna uzanca, posredno pa tudi 8. do 53. posebna uzanca (Ur. l. RS, št. 22/95). Pogodbo lahko sklene turistična agencija z gostincem kot naročnik storitve za posameznega gosta ali skupino gostov. Sklene se tako, da naročnik pošlje gostincu pisno rezervacijo. Za rezervacijo lahko naročnik uporabi turistično napotnico, ki vsebuje vsaj šest podatkov oz. sestavin: naročnikovo ime, gostiteljevo ime, oznako gosta, vrsto, obseg in čas opravljanja storitev, številko, datum in kraj izdaje ter naročnikov podpis. Po 57. posebni uzanci (Ur. l. RS, št. 22/95) cene, ki jih gostinec določi naročniku, ne smejo biti višje od cen, ki jih neposredno gostincu plačajo drugi gostje. Hotelir mora spoštovati cene, ki so določene s pogodbo, zato ne sme spreminjati cen že potrjene rezervacije. Račun za opravljene storitve hotelirju plača naročnik, razen če so se predhodno dogovorili, da bo račun plačal neposredno gost. Turistična agencija mora hotelirju plačati le tiste storitve, ki so navede v listini za rezervacijo, ki jo je poslal gostincu. Gostinec turistični agenciji plača provizijo od vrednosti opravljenih pogodbenih storitev. Višino provizije ponavadi stranki določita v pogodbi, če pa je ne, je provizija za razmerje med domačim naročnikom in gostincem 5 % od vrednosti storitev, če gre za pogodbo na račun tuje agencije pa 10 %. Dogovorjene storitve lahko turistična agencija odpove le pisno, pri tem pa mora navesti tudi datum odpovedi.

Če je odpoved nepisna, jo mora naročnik najkasneje naslednji dan potrditi v pisni obliki, da odpoved velja od dneva ustnega sporočila. 75. posebna uzanca (Ur. l. RS, št. 22/95) takole določa odpovedne roke za skupine gostov:

- sedem dni, če je v skupini manj kot štirideset gostov, štirinajst dni pa v sezonskih hotelih med sezono,
- štirinajst dni, če je v skupini več kot štirideset gostov.

Med sopogodbjenikoma pa je možen tudi drugačen dogovor (Puharič 2004: 261-262).

Uzance v gostinstvu razlikujejo tudi med skupino gostov in posameznimi gosti. Za skupino gostov mora biti najmanj 10 oseb, ki potujejo skupaj, naročnik skupino rezervira z enim samim dokumentom, vsi člani uživajo enake storitve in po enotni ceni, gostinec pa tudi za celo skupino izda le en račun (Id: 262).

Pogodba o postrežbi s hrano in pijačo

95. posebna uzanca (Ur. l. RS, št. 22/95) določa, da je pogodba o postrežbi s hrano in pijačo sklenjena takrat, ko gostinec sprejme gostovo rezervacijo oz. njegovo naročilo. V gostinskem obratu sklepajo pogodbo tisti, ki sprejemajo naročila za hrano in pijačo. Rezervacija postrežbe s hrano mora vsebovati predvsem: vrsto obroka in način postrežbe, število

oseb in obrokov, čas in ceno. Ceno storitev se določi vnaprej na podlagi dogovora z gostincem. Če cena rezerviranih storitev ni določena, se cene obračunavajo na podlagi gostinčevega cenika (Ibid).

Sodna praksa

Do sedaj na slovenskih sodiščih ni bilo veliko sporov v zvezi z alotmajsko pogodbo. Do višjega sodišča je prišel le en primer in sicer leta 2006. Sodilo je višje sodišče v Kopru in izdalo sodbo z opravilno številko VSK sodba I Cpg 70/2005.

V tem primeru je prišlo do spora ali je bila podpisana pogodba sploh alotmajska pogodba. Tožena stranka je namesto potrditi pogodbo predlagala spremembo oz. je sama dala drugo ponudbo. Tožeča stranka je trdila, da se dopis, s katerim je predlagala spremembo, lahko šteje za pisno pogodbo, katere vsebina je trženje turističnih aranžmajev. Poleg tega pa je tožeča stranka toženi očitala, da naj bi kršila izključno pravico tožeče stranke do prodaje turističnih paketov v Italiji s tem, da je s turistično agencijo C. C. sklenila rezervacijo za okrog 44 oseb za čas od 27. 6. do 4. 7. 1998. Od tožene stranke je zaradi kršitve pogodbe zahtevala pogodbeno kazen v višini 4.500.000 SIT, z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Sodišče prve stopnje je razsodilo, da sta pravdni stranki sklenili pogodbo, v kateri je tožeča stranka (gostinec) podelila toženi stranki (turistična agencija) izključno pravico prodaje in zastopstva

turističnih paketov za Italijo, tožena stranka pa je tožeči dala na razpolago določeno število ležišč v hotelih in ji nudila nekatere druge storitve (ježa konj, golf), zato je vsaj deloma šlo za alotmajsko pogodbo in tožeča stranka ni upravičena do pogodbene kazni. Na to se je tožeča stranka pritožila iz vseh pritožbenih razlogov. Tožeča stranka je trdila, da je bila predmet pogodbe trženje (prodaja turističnih paketov) na območju Italije, ne pa najem gostinskih zmogljivosti tožene stranke, zato naj bi bila obrazložitev sodbe brezpredmetna in je sodišče zmotno presodilo. Višje sodišče je odločilo, da dejstvo, ali je bila sklenjena pogodba alotmajska ni bistvenega pomena in je potrdilo sodbo okrožnega sodišča, da je imela tožeča stranka izključno pravico prodaje in ji za neizpolnjevanje določilo kazen v znesku 50 tedenskih paketov v najvišji sezoni.

Zaključek

Alotmajska pogodba je stabilen pravni instrument, danes urejen v OZ in Posebnih uzancih v gostinstvu, ki tudi v preteklosti ni doživljala sprememb. Glede na majhno število sporov glede alotmajskih pogodb na slovenskih sodiščih lahko ugotovimo, da je alotmajska pogodba dobro pravno urejena in služi svojemu namenu. Organizatorju zagotavlja, da mu bo hotelir v določenem terminu nudil potrebno število ležišč, ni pa mu jih potrebno zakupiti vnaprej, v primeru da jih kasneje ne bi mogel zapolniti. Alotmajska pogodba je koristna tudi za gostinca, saj si

organizator prizadeva, da bo njegove kapacitete zasedel, kar pa je za gostinca bistveno, saj vsaka prazna soba pomeni manjši dohodek.

Viri in literatura

Juhart, Miha et al (2004) Obligacijski zakonik s komentarjem (posebni del, 4. knjiga). Ljubljana: GV Založba.

Obligacijski zakonik - OZ, Ur. l. RS, št. 97/07-UPB.

Puharič, Krešo (2004) Gospodarsko pravo z osnovami prava. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.

Plavšak, Nina et al (1994) Gospodarske pogodbe (druga knjiga). Ljubljana: GV Založba.

Posebne uzance v gostinstvu, Ur. l. RS, št. 22/95.

VSK sodba I Cpg 70/2005. Dostopna na:
http://www.sodnapraksa.si/default.asp?k=doc_content&baza=IESP&oid=17966&highlight=alotmajska%2Cpogodba, z dne: 20. 1. 2006.

Zakon o gostinstvu, Ur.l. RS, št. 93/07 s spremembo.

Zakon o obligacijskih razmerjih – ZOR, Ur. l. SFRJ, št. 29/78 s
spremembami. *Ni več v veljavi.*